

SCHADUWEN.

Een sneeuwlandschap in den heerlijken vollen manschijn. Bijna zouden we het vergeten, dat het zonnelicht zooveel duizenden malen sterker is, zóó duidelijk strekt ook nu het veld zich daar ginds glooiend uit tot op verren afstand; zoo helder teekenen zich ook nu stammen en takken af tegen den donkeren hemel.

Bijna nog scherper dan over dag. Ja, stellig scherper. Want maanlicht is niet sterk genoeg om de kleuren der voorwerpen duidelijk te doen uitkomen, maanlicht geeft alleen licht en donker aan. Maar de kleuren der natuur zijn heden wit en donker grauw, en laten zich door het maanlicht veel beter wit en zwart teekenen dan door het kleurige zonlicht. Daar zit stemming in zulk een landschapsbeeld.

En dan wordt men bijzonder getroffen door de schaduwen. Schaduw van sneeuwhoopen en sneeuwvallen op de sneeuw, die verlicht is, en schaduw van boomstammen, gebrokkeld hier en daar als een spiegelbeeld in kabbelend water. Schaduw, die vertelt, dat ginds de maan moet zitten, daar achter den boomkruin. Ge kunt bijna zeker aanwijzen, waar gij de maan moet zoeken, maar de takken, zwaarbeladen met vochtige sneeuw, belemmeren u het doorzicht. Doch de maan is er; 't is geen bewolkte nacht; ge ziet het wel aan de lichtpartijen, maar beter nog aan de schaduw.

Schaduw spreekt van licht.

We kunnen ons wel licht denken zonder schaduw, licht van alle kanten, licht zonder omgeving; maar we kunnen ons geen schaduw denken zonder licht. Schaduw is immers de plaats, waar het licht verhinderd wordt te komen. Was het licht er niet, de schaduw zou niet zijn — enkel duisternis zou er wezen.

En daarom predikt de schaduw het licht. Ge moogt dat licht zien of niet — misschien staat ge zelf in de schaduw — maar het licht is er, zoo zeker als de schaduw er is.

Men vertelt van twee rabbi's, die een vos zagen loopen op de puinhoopen van het verwoeste Jeruzalem. Toen begon rabbi Akiba te weenen en rabbi Jonathan begon te lachen.

„Waarom weent gij toch, mijn broeder?" vroeg hij.

„Zou ik niet weenen, als ik de vossen zie loopen op de muren der heilige stad, gelijk de profeet voorzeggd heeft," zei rabbi Akiba droevig.

„En juist daarom verblijd ik mij," zei rabbi Jonathan. „Want als de profetie van Jeruzalems val vervuld wordt, dan zal ook de profetie van haar herstel worden vervuld."

Rabbi Akiba zag naar de schaduwen, rabbi Jonathan zag door de schaduwen het licht.

Door de schaduwen. De schaduwen juist deden hem het licht zien.

Er is op onze donkere wereld zooveel schaduw.

De schaduw van de ziekte. We zouden in gezondheid willen leven, als de dartele veulens in de lenteweide, maar de ziekte tast ons lichaam aan onder allerlei namen en vormen, en we hebben niet de rechte levenskracht en den ferm levensmoed.

De schaduw van het gebrek. De vogelen zaaien niet en maaien niet, en verzamelen in geen schuur, en toch vinden ze ook in den winter hun onderhoud. En de mensch zwoegt en slaaft van den morgen tot den avond, tot hij aamechtig wordt, en hoe dikwijls is het arbeid, die geen brood geeft, niet tot verzadiging althans.

De schaduw van de teleurstelling. Elke zaadkorrel moest uitgroeien tot een plant, elke poging moest leiden tot haar resultaat; wie den akker bouwt, moest er door worden gevoed, en wie een wijngaard plant, moest zijn most drinken. Ja, zoo denken we ons den toestand in het licht van den lentemorgen, maar de herfstavond laat ons de teleurstelling zien, en elke avond van ons leven opnieuw

predikt ons, dat we niet hebben bereikt wat we ons hadden voorgesteld.

De nog donkerder schaduw van het verdriet. Want verdriet is de smart van het gemoed, die feller schrijnt dan de pijn des lichaams; verdriet is de teleurstelling over den mensch, die zwaarder te dragen is dan de teleurstelling over den arbeid; verdriet is het gebrek aan deelneming, aan medegevoel, aan liefde, die scherper scheurt in de ziel, dan het gebrek aan brood des lichaams. En wie is er — hij moge gezond zijn naar het vleesch; hij moge gebrek niet kennen, in geen enkelen vorm; hij moge van teleurstellingen geen ervaring hebben, wijl al zijn arbeid wel gedijde — wie is er, die geen verdriet heeft, die geen gebrek aan deelneming heeft ondervonden, die niet teleurgesteld werd in den mensch, van wien hij veel verwachtte?

En dan de donkere schaduw van de zonde. Maar neen, de zonde is geen schaduw, de zonde geeft al die schaduwen. De zonde heeft zich geplaatst tusschen het Goddelijke licht en de schepping der aarde, en ze heeft het licht belemmerd tot de aarde door te dringen. Want in het licht van God is genezing en is welvaart en is belooning voor den arbeid; in het licht van God doet de mensch zijn naaste geen verdriet aan; 't is de zonde, die het licht verhindert tot ons te komen; 't is de zonde, die haar zwarte schaduwen werpt op de aarde, op het leven, op het menschenleven.

't Is goed op al die schaduwen te letten. Als we maar niet vergeten, dat de schaduw, ja, haar oorzaak heeft in wat het licht onderschept, maar haar grondoorzaak in het licht zelf. De zonde geeft de schaduw, maar het Goddelijk licht veroorzaakt de schaduwen. Zonder het licht zou alles zwarte duisternis zijn, nu zien we de schaduwen. En dat we de schaduwen zien, is ons bewijs van het bestaan des lichts, ook al zien we het licht zelf nog niet, omdat wij in de schaduw staan.

Maar dan ook: laten we buiten de schaduw treden, opdat het licht ons bestrale. Dat licht zal ons pijn doen, omdat wij kinderen der schaduw zijn geworden, en omdat wij in de duisternis hebben gewandeld, maar wanneer wij ons wenden tot Christus, die het licht der wereld is, dan maakt hij ons tot kinderen des lichts, en dan kunnen we als Mozes, als Paulus, met ongesluierd aangezicht in Christus Gods heerlijkheid zien. En dan zullen we om ons heen nog wel vele schaduwen zien, in ons eigen leven steeds scherper de schaduwen opmerken, maar zelf staren wij naar den inwendigen mensch in het volle licht, waarvan de schaduwen getuigen.

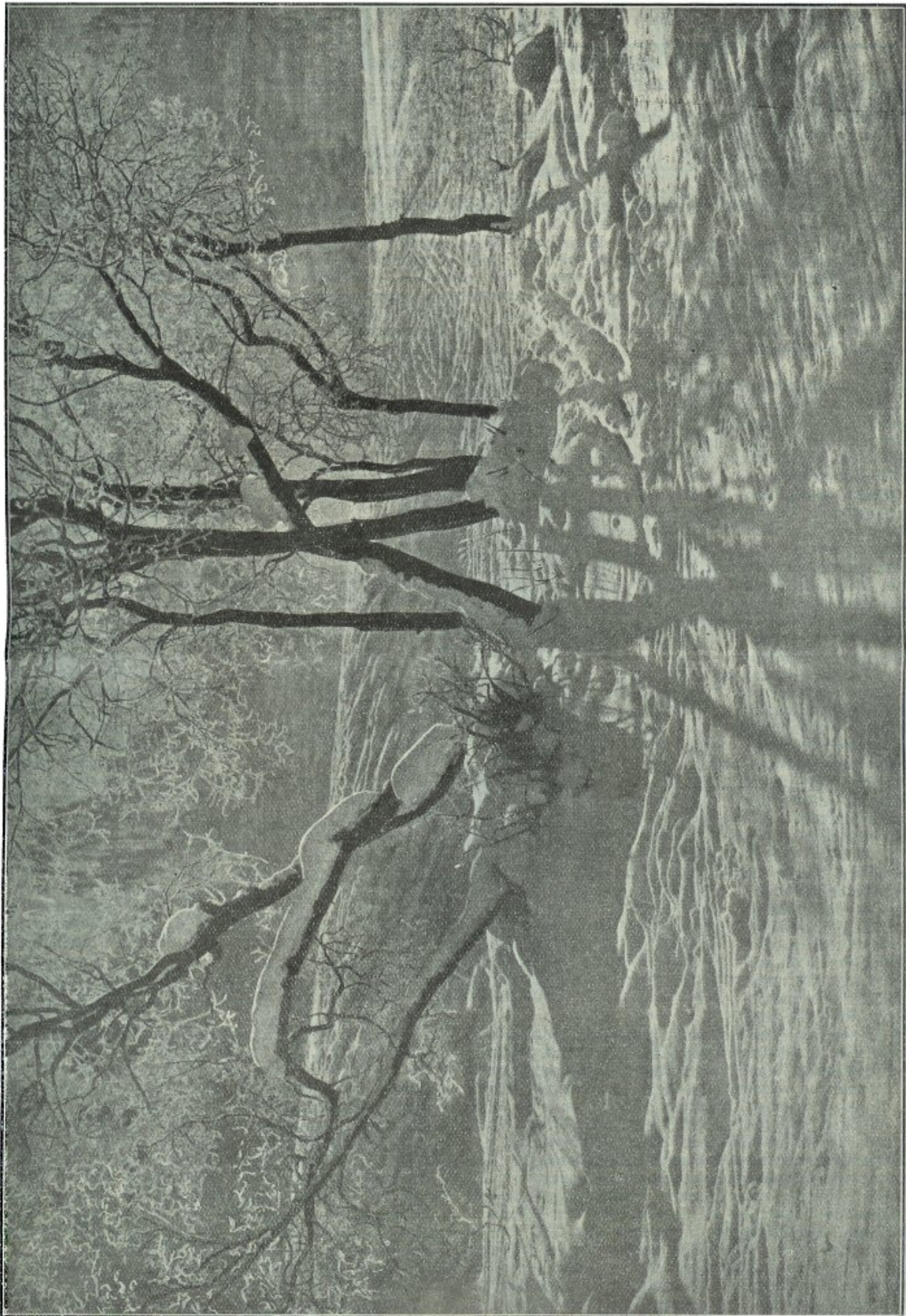
Diepe schaduwen liggen over de wereld, en we hebben ze nimmer zoo opgemerkt als wij ze thans zien. De oorlog is een donkere slagschaduw, door de zonde van den mensch op de aarde geworpen, straks misschien nog vergezeld van de schaduwen van honger en pest. Maar die schaduw spreekt toch ook van het sterke licht Gods. De oorlog, de krankheid, de honger, het verdriet, de teleurstelling — dat wij die alle zoo voelen, zoo bitter scherp voelen, is een bewijs, dat ze niet behooren tot onze natuur, zooals God ons in het licht heeft geschapen naar Zijn beeld, maar dat ze de gevolgen zijn van de zonde, onder wier heerschappij wij ons hebben gesteld.

En het licht, dat de schaduwen veroorzaakt, dat ons de schaduwen doet zien, is het Licht der wereld, Jezus Christus, de Zoon van God. Hij is op aarde gekomen om voor de zonde verzoening te doen; Hij komt weder om de wereld te verlossen van de schaduwen. Wij weten niet, wanneer Hij komt. Maar zoo zeker als de aarde onder den vloek der zonde is gekomen, gelijk God voorzeggd heeft, zoo zeker zal de aarde van den vloek verlost worden. „Geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn."

Moge dan de schaduw ons doen weenen, diezelfde schaduw doet ons juichen van ganscher harte, zoo wij slechts het Licht zien.

A. L.

Naar een kunstfotografie van W. Schneider uit Zürich.